
Kyrkomötet

Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2012:3

Präster och diakoner som medlare

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2012:25 om präster och diakoner som medlare. Med hänvisning till Läronämndens yttrande, 2012:6y, anser utskottet att en förändring av biskopens och domkapitlets ansvar i enlighet med motionens förslag inte är motiverad. Motionen ska därför avslås.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:25 punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:25 punkt 2.

Motionens förslag

Motion 2012:25 av Håkan Sunnliden, Präster eller diakoner som medlare i konflikter

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att återkomma med förslag till en reglering i kyrkoordningen som innebär att varje stift förordnar präster eller diakoner som medlare för att förebygga konflikter och anmälningar till domkapitlet.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning som siktar på att inrätta ett medlingsinstitut.

Yttrande från Läronämnden

Läronämnden har yttrat sig över motion 2012:25 i Ln 2012:6y, *bilaga 1*.

Bakgrund

I 6 kap. 1 § i kyrkoordningen definieras stiftets grundläggande uppgift till att främja och ha tillsyn över församlingslivet. Vidare ska, enligt 57 kap. 1 §, biskopen och domkapitlet ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och samfälligheter samt över verksamheten i stiftet. I tillsynen ingår 1. råd, stöd och hjälp, dels i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, dels i rättsliga frågor, 2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §, 3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §, 4. granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vagningslöften, 5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vagningsstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§, 6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och 7. beslutsprövning enligt 8–18 §.

Biskopen och domkapitlets tillsyn enligt kyrkoordningen har därmed inte bara en kontrollerande funktion utan där ingår även positiva åtgärder såsom råd, stöd

och hjälp. Åtgärder från stiftet kan således ha drag av både tillsyn och främjande och de kan både vara framåtsyftande och/eller avse en händelse i förfluten tid.

Biskopen har till sin hjälp de kontraktsprostar som enligt 6 kap. 3 § i kyrkoordningen ska finnas i varje kontrakt. Kontraktsprosten ska enligt 8 kap. 6 § i sitt kontrakt 1. biträda biskopen med ledningen och tillsynen, 2. biträda biskopen vid visitationerna i församlingarna, 3. på biskopens uppdrag visitera församlingar, samt 4. i övrigt fullgöra de uppgifter som kontraktsprosten enligt kyrkoordningen ska utföra.

Kontraktsprostarna torde i de flesta fall rent geografiskt finnas närmare församlingen än vad biskopen gör. I CsSkr 1999:3 sid. 2–117 framhålls att kontraktsprosten därmed utgör en viktig länk i stiftets uppgift att främja. Kontraktsprosten får också på det sättet en aktiv roll i tillsynsarbetet.

Det som framhållits ovan om kontraktsprostens uppgifter hindrar dock inte att biskopen och/eller stiftsorganisationen kan anlita en präst eller diakon till att för stiftets räkning utföra något visst uppdrag inom främjandet eller tillsynen. Exempel på detta kan vara stiftsadjunkter eller stiftsdiakoner som i sin tjänst har att stödja församlingarna.

Kyrkoordningen reglerar sålunda stiftets tillsyn och främjande men innehåller inga särskilda bestämmelser om medling. Frågan om präster eller diakoner som medlare i inomkyrkliga konflikter har heller inte varit föremål för tidigare behandling av kyrkomötet.

Utskottets överväganden

Rubrik

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2012:26.

Läronämnden har i sitt yttrande 2012:6y redogjort för att det i biskopens och domkapitlets uppdrag att tillse församlingarna även ligger ett ansvar för att förebygga och lösa konflikter. Vi anser, i likhet med läronämnden, att motionärens förslag skulle innebära en förändring i biskopens och domkapitlets ansvar. En sådan förändring är enligt vår mening inte motiverad varför vi anser att motionen ska avslås.

Uppsala den 26 september 2012

På Tillsyns- och uppdragsutskottets vägnar

Sven Kragh, ordförande

Anna Wernqvist, sekreterare

Beslutande: Sven Kragh, ordförande, Margareta Carlenius, Göte Karlsson, Irene Gustafsson, Rolf Forslin, Kerstin Björk, Staffan Holmgren, Suzanne Fredborg, Ingrid Borgström, Lars-Ivar Ericson, Hans Olof Andrén, Emma Hedlundh, Bertil Olsson, Karin Långström Vinge och Eric Muhl.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Ronny Hansson, Jan Johansson, Roine Olsson, Christina Blomqvist, Sven Kerst, Inger Lif, Lennart Kjellin, Mattias Rosenquist, Niklas Grahn, Maria Falk, Emma Thorén, Torbjörn Lindahl och Bertil Murray.

Biskop Tuulikki Koivunen Bylund har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Läronämndens yttrande 2012:6y

Präster och diakoner som medlare

Läronämndens yttrande över motion 2012:25

Läronämnden konstaterar att det åligger biskop och domkapitel att utöva tillsyn över dem som har uppdrag i kyrkans vinningstjänst och över församlingarna. I detta ingår att på lämpligt sätt förebygga och hantera skadliga konflikter. En särskild reglering, i enlighet med motionens förslag, skulle innebära en förändring av det ansvar som i vår kyrkotradition ålagts biskop och domkapitel.

Uppsala den 22 augusti 2012

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Christopher Meakin, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Modéus, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Jan-Olof Johansson, biskop Antje Jackelén, biskop Per Eckerdal, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Hans Stiglund, biskop Sven-Bernhard Fast, biskop Eva Brunne, Thomas Ekstrand, Eva Hamberg, Anna Karin Hammar, Margarethe Isberg, Karin Johannesson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.